

אלוף (מיילי) עמוס גלעד - נכה צה"ל

אחרי מאבק של כמה שנים, הגיעו משרד הביטחון ועמוס גלעד למשרה ■ עכשיו זה רשמי: הלחץ הנפשי של 30 שנות שירות החמיר את מחלת הסוכרת שלו וגרם לו לחרדה ותשישות

את מדינת ישראל לאסון. תקופה זו התאפיינה גם באורח חיים אינטנסיבי, חוסר שינה, תורנויות רצופות של עד 30 שעות, ארוחות לא סדירות והקפצות כמעט בכל לילה. גלעד הוסיף כי "היריעה על כניסת הפלנגות למחנות הפליטים סביב ראשתי לא גרמה לי ועזוע. חששתי שזה יסתים בטבח של אוכלוסייה חפה מפני ש, והאשמה תוטל על ישראל. את דעותיי השמעתני בחריפות ותוך סערת רגשות עזה, אלא שהן נפלו על אוזניים ערלות, והדבר גרם לי תסכול ומתח רב".

עוד סיפר גלעד כי בשנת 1983 אושפו בבית חולים בעקבות תשישות, משום שסבר, בניגוד לבכירים רבים, כי סודיה לא תצא למלחמה עם ישראל, על אף שביצעו אז תרגיל חסר תקדים בהיקפו. לדברי גלעד, העומס הנפשי גבר לאחר שהתמנה לעוזר מודיעיני של ראש אמ"ן דאז אהוד ברק. "נדרשתי לטפל בהיקף עצום של ידיעות מודיעיניות ובמבצעים רגישים שעניינם חיי אדם ואינטרסים לאומיים. היום הפך ללילה, והלילה הפך ליום, והעבודה איפשרה לי לישון רק שעות ספורות, וגם הן לא ברציפות". עוד אירוע שהציג גלעד היה העובדה שבה יותו רביסון נאלץ לקבל החלטה גורלית של קצין בדרגת אלוף, בעקבות ריווח מודיעיני משמעותי ולאחר שראש אמ"ן לא אותר. "הייתי נתון בחרדה גדולה ובלחץ נפשי, התהלכתי שטוף זיעה וסחוט גופנית. היתה זו תקופת שירות שבסופה גמרתי 'על הקרשים'. מסיבה זו גם ביקשתי לקצר את הקרנ"ציה של שירותי בתפקיר".

לדברי גלעד, התשישות פקדה אותו גם לאחר שכיהן כראש ענף ירדן באמ"ן. "התחלתי לסבול מתופעות בריאותיות שונות, ואף ירדתי במשקל. כאשר פניתי לטיפול רפואי, אובחן כי לקיתי בסוכרת. מאז הופעת המחלה המשכתי להתקדם בסולם הדרגות בצה"ל, ובי התאם לכך גדלו היקפי האחריות שהוטלו עליי. המשך החשיפה לתנאי שירות קשים ומלחיצים, הקשו עליי מאוד ומקשים עליי כיום לטפל בעצמי".

הסכם הפשרה של משרד הביטחון עם גלעד מעלה שאלה ציבורית עקרונית, מאחר שמדובר במחלה שהוחמרה בעקבות לחצים נפשיים מהשירות צבאי: האם מפקד בכיר שמתמודד עם לחצים כבדים חשוף ירד תר למחלות מאשר חיילים וקצינים ווטריים? האם התגמול שמקבל מפקד בכיר, אינו מספיק כדי לפצות על ההתמודדות עם המצבים הללו?

דורית גבאי

אלוף במילואים עמוס גלעד, המכהן כראש אגף מודיעיני ביטחוני במשרד הביטחון, הוכר כנכה צה"ל. גלעד טען כי לקה במחלת הסוכרת בעקבות לחצים נפשיים שבהם היה נתון במהלך שירותו הצבאי, ותבע להכיר בו כנכה צה"ל. לבסוף, הסכים משרד הביטחון להגיע להסדר שקיבל תוקף של מסך דין, ולפיו תנאי השירות רק החמירו את המחלה. דבר התביעה נחשף באן לראשונה. גלעד הוא הקצין הבכיר ביותר בצה"ל, שטען כי הלחצים הנפשיים שליוו את שירותו, גרמו לו לחלות בסוכרת. הוא התגייס בשנת 1972, וכיהן כמסביר הארץ מי בימי מלחמת המפרץ, כראש חטיבת המחקר באגף המודיעיני וכדובר צה"ל. בתפקידו האחרון בצה"ל שימש כמתאם פעולות הממשלה בשטחים.

לפני שש שנים קיבל גלעד עשרה אחוזי נכות בגין מחלת עור שנגרמה עקב שירותו הצבאי, והיה זכאי רק למענק חד פעמי. בשלב הבא ביקש גלעד להכיר בו כנכה צה"ל, בעקבות מחלת הסוכרת שבה לקה. אלא שמשרד הביטחון דחה את תביעתו, בטענה שמחלתו לא נגרמה בגלל השירות ואף לא החמירה בגלל לו. בהמשך חזר בו הרופא של משרד הביטחון, וקבע כי יש להכיר בכך שמחלתו של גלעד החמירה בגלל תנאי השירות, כשיעור של 25 אחוז. במסגרת הסכם הפשרה הציע עורך הדין אריאל אררט, שייצג את משרד הביטחון, לקבל את חוות הדעת. אבל גלעד דרש, באמצעות עורך הדין נפתלי גרינברג ועינת גרינברג, להכיר בכך שהמחלה פרצה ולא רק החמירה, עקב תנאי השירות, ולהעניק לו יותר מ-50 אחוזי נכות. לאחר שנדחתה בקשתו, הגיש גלעד ערר לוועדת העררים בבית משפט השלום בתל אביב, והוסיף כי הלחצים שבהם הוא נתון במסגרת תפקידו הנוכחי, אינם מאפשרים לו לסגל תזונה בריאה כפי שהורו לו רופאיו.

בתצהירו מנה גלעד כמה אירועים במהלך שירותו הצבאי, שלדבריו, גרמו לו להרגיש תשישות פיזית ונפשית קיצונית, וגרמו את מחלת הסוכרת. כך למשל, סיפר גלעד על הפלנגות: "אמרתי את דעותיי, שהיו מנוגדות להערכות של גורמים בכירים, ועקב כך נגרמו לי מתחים קשים. התהלכתי כשאני מצוי במתח וכעס בשל תחרותיות כי מנהיגי הפלנגות משקרים וגוררים

קשה לו. גלעד במדים

צילום: דניאל גרין